

Temat

Uczę się przez całe życie – świadomie planuję, z satysfakcją pracuję

Lekcja 1: Trzy wymiary uczenia się

Scenariusz lekcji został przygotowany przez ekspertów Instytutu Badań Edukacyjnych w ramach projektu „Wsparcie rozwoju ZSK w szczególności na poziomie regionalnym poprzez wdrażanie rozwiązań i inicjatyw skierowanych do użytkowników końcowych systemu – ZSK 4”.

Cykl lekcji „Uczę się przez całe życie – świadomie planuję, z satysfakcją pracuję” opracowano z myślą o młodzieży szkół ponadpodstawowych. Ze scenariuszy mogą skorzystać zarówno doradcy zawodowi, jak i wychowawcy klas. Głównym celem, który towarzyszył procesowi tworzenia materiałów, była chęć wsparcia młodych ludzi w rozpoznawaniu możliwości kreowania ścieżek edukacyjno-zawodowych. Zaakcentowano również istotę uczenia się przez całe życie we współczesnym świecie (*lifelong learning* – LLL). Uczniowie poznają także kontekst wdrożenia w naszym kraju Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK) oraz wybrane rozwiązania systemu, które mogą być dla nich użyteczne. Opracowywaniu scenariusza przyświecała też potrzeba wzmocnienia u młodzieży znaczenia nieformalnego uczenia się.

Rekomenduje się skorzystanie ze scenariuszy w formie cyklu lekcji przeprowadzonych w zaproponowanej kolejności (od pierwszej do czwartej lekcji).

Warto nadmienić, że cykl „Uczę się przez całe życie – świadomie planuję, z satysfakcją pracuję” poddano pilotażowi w jednej z białostockich szkół ponadpodstawowych.

Cele

Cel ogólny

Uczeń:

- omawia ideę Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji jako narzędzia polityki uczenia się przez całe życie,

- uzasadnia znaczenie uczenia się przez całe życie.

Cele szczegółowe (efekty uczenia się)

Uczeń:

- identyfikuje znaczenie uczenia się w życiu człowieka;
- omawia system edukacji i możliwości kontynuacji nauki po ukończeniu szkoły ponadpodstawowej;
- rozpoznaje różnice pomiędzy trzema ścieżkami uczenia się (formalną, pozaformalną i uczeniem się nieformalnym);
- omawia istotę Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

Pozostałe informacje

Adresaci:

- uczniowie szkoły ponadpodstawowej – wszystkie typy szkół

Czas trwania zajęć:

- 1 godzina lekcyjna

Metoda pracy:

- dyskusja,
- burza mózgów,
- miniwykład.

Forma pracy:

- indywidualna, grupowa

Środki dydaktyczne:

- prezentacja do scenariusza lekcji 1 „Trzy wymiary uczenia się”;
- filmy:

<https://dziendobry.tvn.pl/zdrowie/sport-i-fitness/kurs-on-line-na-instruktora-sportowego-na-czym-polega-jak-go-zdac-da297468>

<https://www.youtube.com/watch?v=-nf3A3hG2y4>

- tablica, przybory do pisania;
- komputer, projektor multimedialny / tablica multimedialna;
- długopisy;
- worek, do którego po każdej z czterech lekcji są wkładane kartoniki z pojęciami z danej lekcji (służy to utrwaleniu omawianych treści i jest stałym elementem wprowadzającym do kolejnej lekcji w cyklu).

Kartoniki z pojęciami do pierwszej lekcji:

- edukacja formalna,
- ścieżki uczenia się,
- edukacja pozaformalna,
- uczenie się nieformalne,
- efekty uczenia się,
- *lifelong learning* (LLL),
- Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK).

Przebieg zajęć

Wprowadzenie

Osoba prowadząca wita wszystkich, przedstawia temat i cele zajęć.

Zajęcia właściwe

Edukacja i jej cel

SLAJD NR 2 i 3

Osoba prowadząca prosi, aby uczniowie zastanowili się nad celem swojego uczenia się i spróbowali odpowiedzieć na pytanie: „Po co się uczymy?”.

Osoba prowadząca podsumowuje wypowiedzi uczniów stwierdzeniem, iż uczymy się, żeby wiedzieć, umieć i kształtować postawy/kompetencje społeczne.

Osoba prowadząca wprowadza pojęcie efektów uczenia się, na które składają się: wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne.

SLAJD NR 4

Osoba prowadząca zadaje uczniom kolejne pytanie: „Gdzie się uczymy?”. Prosi o podanie przykładów umiejętności uczniów i pyta, gdzie się tego nauczyli?

Podsumowanie odpowiedzi uczniów:

SLAJD NR 5

„Uczymy się przez całe życie: kursy, szkolenia, studia podyplomowe czy samodzielne pogłębianie wiedzy – możliwości jest wiele”.

Osoba prowadząca prezentuje, na czym polega koncepcja uczenia się przez całe życie (*lifelong learning*). Następnie osoba prowadząca wprowadza rozróżnienie trzech dróg uczenia się, mówiąc, że różne sposoby uczenia się można pogrupować w trzy ścieżki:

SLAJD NR 6

Edukacja formalna

SLAJD NR 7

Edukacja pozaformalna

SLAJD NR 8

Nieformalne uczenie się

Osoba prowadząca zaprasza uczniów do wykonania ćwiczenia (Załącznik nr 1. Trzy wymiary edukacji).

SLAJD NR 9

Osoba prowadząca dzieli klasę na 3- lub 4-osobowe grupy i podaje instrukcję do ćwiczenia:

„Przyporządkujcie podane stwierdzenia z kolumny 1 do właściwej ścieżki uczenia się (kolumna 2, 3 lub 4)”.

Po wykonaniu zadania przez grupy osoba prowadząca w celu autokorekty może wyświetlić slajd z zaznaczonymi odpowiedziami.

Podsumowanie ćwiczenia:

Uczniowie wskazują, którą kolumnę w tabeli zaznaczyli do danego przykładu i wspólnie uzasadniają wybór.

SLAJD NR 10

Osoba prowadząca zaprasza uczniów do obejrzenia filmu „Narciarz”:

<https://dziendobry.tvn.pl/zdrowie/sport-i-fitness/kurs-on-line-na-instruktora-sportowego-na-czym-polega-jak-go-zdac-da297468>

Projekcję poprzedza pytaniem:

„Czy skorzystałbyś z usług osoby, która zdobyła tytuł instruktora narciarstwa na zaprezentowanym w filmie kursie internetowym?”

Po obejrzeniu filmu uczniowie dzielą się wrażeniami. Osoba prowadząca podkreśla, że na polskim rynku szkoleniowym obok wartościowych form doskonalenia funkcjonują również oferty wątpliwej jakości.

SLAJD NR 11

„W naszym kraju wdrażany jest system, który służy integracji różnego rodzaju kwalifikacji. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji obowiązują określone zasady i standardy, w tym zapewniania jakości nadawania kwalifikacji.

Osoba zainteresowana podnoszeniem kwalifikacji lub potwierdzeniem uzyskanych przez siebie efektów uczenia się, może skorzystać z rozwiązań Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.”

SLAJD NR 12

W podsumowaniu osoba prowadząca zachęca uczniów do obejrzenia krótkiej animacji, która wyjaśnia, w jakim celu jest wdrażany Zintegrowany System Kwalifikacji.

<https://www.youtube.com/watch?v=-nf3A3hG2y4>

(Fragment do 1:15)

Podsumowanie

SLAJD NR 13

Osoba prowadząca podsumowuje lekcję wnioskiem:

„Uczyć się, zdobywać nowe umiejętności czy kwalifikacje można w różny sposób. Uczenie się jest ważne niezależnie od tego, w jaki sposób się odbywa. Istotne jest świadome wybieranie kursów/szkoleń, które wnoszą jakość, a nie ilość do Twojego portfolio.

Osoba prowadząca zapowiada, iż na kolejnych lekcjach uczniowie poznają wybrane elementy Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

„Po dzisiejszej lekcji do worka zabieramy pojęcia (Załącznik nr 2):

- *ścieżki uczenia się;*
- *edukacja formalna;*
- *edukacja pozaformalna;*
- *uczenie się nieformalne;*
- *efekty uczenia się;*
- *lifelong learning (LLL);*
- *Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK).”*

Załączniki:

- Prezentacja do scenariusza lekcji „Trzy wymiary uczenia się”
- Film „Narciarz” <https://dziendobry.tvn.pl/zdrowie/sport-i-fitness/kurs-on-line-na-instruktora-sportowego-na-czym-polega-jak-go-zdac-da297468>
- Film „Kwalifikacje dla wymagających” <https://www.youtube.com/watch?v=-nf3A3hG2y4>
- Załącznik nr 1. Edukacja formalna, edukacja pozaformalna, uczenie się nieformalne – ćwiczenie w grupach 3- lub 4-osobowych
- Załącznik nr 2. Kartoniki z pojęciami po pierwszej lekcji